

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XII. De causa possessionis & proprietatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. II.

Qua sit pœna plus petentium?

Olim pœna plus petentium fuerat, ut causâ caderent, nec facillè in integrum restituerentur. §. *Si quis agens in-stit. de dationibus.* Hodierno tamen jure, qui plus re, causâ, vel loco petit, condemnatur in omne damnum, quod suâ petitione debitori intulit, ita ut post sententiam etiam latam, nova possit institui actio. Et quamvis tripli etiam pœnam jura Civilia statuunt, pecuniæ illius, quæ in Iudicem & executores Iudicis numeranda fuerat, de jure tamen Ca-

nonico hujus pœnæ nulla fit mentio, neque ubique hujus tripli habetur ratio. Tempore verd, qui plus petit in pœnam pati debet, ut adversario indicæ duplicentur ad solutionem v.g. faciendam, neque cogatur litem suscipere, nisi prius expensæ illi solvantur. Interim tamen, si quis plus petit ante litis contestationem, vel etiam post, ante latam sententiam à petitione hac desistat, non incurrit pœnas relatas plus petentium, ut constat ex *cir. c. Vnico. h. i.* ubi pœnæ hæ imponuntur perseverantibus in judicio in sua plus petitione.

TITULUS XII.

DE CAUSA POSSESSIONIS ET PROPRIETATIS.

§. I.

Quid, & quotuplex sit possessio, & quomodo à proprietate differat. & qua sint commoda, seu privilegia possessionis?

Possessio communiter definitur in genere, quòd sit rei corporalis apprehensio, seu detentio, animi, corporis, & juris adminiculo. Dicitur primò apprehensio, seu detentio, verè scilicet manibus apprehendendo rem, pedibus insistendo, fundando, vel fictâ, juris scilicet fictione, juxta quæ jura visione nonnunquam in certis circumstantiis, aut signi alicujus apprehensione, &c. res aliqua possideri inchoatur, & dicitur. Dicitur secundò, rei

corporalis; incorporalium enim rerum, uti sunt jura, propriè juxta Iuristas non est possessio, sed tantùm quasi possessio. Dicitur tertio, corporis & animi adminiculo scilicet, licet enim ad continentendam nonnunquam possessionem non requiratur corporalis detentio, ad acquirendam tamen, & inchoandam possessionem corporis & animi adminiculum requiritur, & alterum sine altero non sufficit. Dicitur quartò, juris adminiculo: non quòd omnis possessio justa sit, sed quòd jus tali possessioni non resistat positivè, sicuti resistit, quò minus Laici et spirituales possideant.

Dividitur autem possessio positivè in Civilem & naturalem, hæc corporalis

poralis possessio est, si sit à Civili sejuncta, casu quo v. g. unus rem aliquam ut suam possidet in absentia alterius, qui tamen corpore quidem absens est, animo tamen rem suam possidere pergit; & illa si à naturali sejuncta est, solo animo, absque corporali detentione retinetur, in casu v. g. quo quis à rebus suis absens est, nec per se, nec per alium corpore res illas detinet, animum tamen nunquam abjicit, res eas possidendi, &c. Perfectissima possessio est, quæ utrumque conjungit, prout loquitur possessionis definitio. Sunt quidem & alia divisiones possessionis, sic alia justa, alia injusta dicitur; alia bonæ, alia malæ fidei; alia vera, alia colorata, & apparens; alia violenta, alia clandestina, &c. quæ tamen divisiones, quia alibi explicantur, vel per se claræ sunt, ulteriorem declarationem non exigunt.

Differt autem in pluribus à proprietate possessio. Primò enim proprietas idem est, quod dominium, aut quasi dominium, possessor autem sæpè nihil rei, quam possidet, dominium habet. Secundò proprietas nonnunquam acquiritur solo animo, ante apprehensionem rei v. g. possessio verò solo animo, sine omni apprehensione vera, vel ficta acquiri non potest, à contrario verò solo animo amittitur possessio, non autem dominium. Tertio possessio ex pluribus causis haberi potest, dominium verò non nisi ex una acquiri potest. Quarto potest fieri, ut per traditionem cum justo titulo acquiratur rei dominium, non autem possessio, si alter scilicet rem illam, quamvis injustè detineat, &c.

Commoda autem, seu privilegia pos-

sessionis etiam plura sunt. Primò, quòd possessor bonæ fidei, si alia necessaria præscriptioni accedant, præscribat rem, quam possidet. Secundò quòd in dubio, num res sua, facta sit, nec ne, si dubium tale præscriptionis tempore occurrat, juvare se possit ad rem retinendam titulo possessionis. Tertio, quòd jus habeat administrationis, si rem bonâ fide possidet. Quarto, si rem, quam bonâ fide possederat, bonâ fide absumperit, ad plus non tenetur restituendum, quàm inde locupletior factus est. Quintò non censetur Princeps dare privilegium, aut beneficium cum præjudicio alterius in possessione existentis.

§. II.

Quibus modis possessio acquiratur, vel amittatur?

Rerum corporalium possessio acquiritur per apprehensionem talis rei veram, vel fictam; ita tamen ut necessarium non sit, quamlibet partem rei alicujus, plures partes conjunctas habentes, apprehendere, ut vera sit apprehensio, sed sufficiat unam v. g. partem domus, animo possidendi, totam domum ingressum fuisse; & ficta apprehensio fieri possit per varios modos, qui à jure approbantur, qui à Civilistis peti possunt. Rerum incorporearum possessio acquiritur primò per exercitium talis juris, sciente & patiente antiquo possessore, contra quem jus acquiritur, ita tamen ut ad possessionem talis juris acquirendam unus non nunquam actus sufficiat, si raro v. g. & non facile talis usus ex gratia concedatur, nonnunquam plures actus, & res ex variis circumstantiis colligi debent,

beat, semper tamen requiritur, exercere talem actum, non ex gratia tantum alterius, sed ex jure quasi sibi competente.

Amittitur autem possessio solo etiam animo non possidendi, ut si quis ex fundo suo abeat, animo eum non possidendi, amittit fundi illius possessionem, non quidem, quod corporalem illius sive naturalem possessionem non retineat, ed quod ex eo corporaliter discedat, sed quod animum non amplius habeat, fundum talem ut suum retinendi, quo animo abjecto, civilem etiam possessionem amittit: Amittitur autem possessio immobilium rerum, si fundum v. g. quem corporaliter occupatum non repetis amplius, vel repulsam passus, nihil ulterius agis; Mobilium vero, si ignorante etiam te, rem tuam mobilem, hac impostero ut sua utendi, eripit aliquis,

§. III.

De Judiciis, seu remediis possessoriis, in genere, & in specie, coram quo iudice institui debeat iudicium possessorium in rebus spiritualibus?

TRiplex in genere iudicium seu remedium sive interdictum est possessorium adipiscendae scilicet possessionis, quam nunquam habuisti; retinendae, in qua turbaris; & recuperandae, quam habitam amisisti. Quae interdicta sicuti pluribus explicant Civilistae, ita ab illis ulterior subdivisio & explicatio petenda est. Videri etiam potest Auctor Metho, hoc loco.

Illud hic adhuc advertendum, si iudicium possessorium adipiscendae vel recu-

perandae possessionis circa spiritualia, vel quasi spiritualia instituat, circa beneficia v. g. jus Patronatus, decimas, &c. quaestio sit de jure possidendi, tum apud Iudicem Ecclesiasticum controversialis institui debet, cum sit de jure spirituali quaestio. Si vero de solo facto turbetur v. g. possessionis, vel expulsi ex possessione Clerici foret controversia, contra Laicum turbatorem, aut repellentem, &c. etiam coram Iudice Laico poterit, cum quaestio haec facti tantum sit fori sit, nisi illi admixta sit quaestio juris, prout frequenter fieri solet.

§. IV.

An causa possessionis, & proprietatis apud eundem iudicem tractari debeat?

EX c. Susceptis 1. h. t. affirmative respondetur, ut ne causae continentur dividatur, & causae connexae inter se facilius expediantur; nisi vel litigantes omnino diversi fori, vel Iudex de utraque causa possessionis & proprietatis cognoscere non possit: Et quantum communiter dicatur, nihil communi habere possessionem cum proprietate intelligi tamen hoc non debet, quod cognitionem judicalem, sed quoad instantiam & essentiam utriusque. Etiam cui delegata est in genere causa cognoscenda, vel in specie causa proprietatis intelligitur etiam causa possessoria illi delegata, ut docet etiam Glossa in c. Pastoralis 5. V. Requisite. h. t. Alud autem est si cui commissa sit causa possessionis cognoscenda, hic enim super causa proprietatis cognoscere non potest, ut docet Glossa recepta in c. 1. h. t. V. In

simili (nisi per viam reconventionis, si hec locum habeat) quia mirum non est, si proprietatem, vel ut magis dignum, trahat ad se possessionem, non autem vice versa possessio minus dignum, proprietatem.

§. V.

An, & quomodo causa possessionis, & proprietatis possint cumulari in iudicio, & quo ordine tractanda sint?

Simul tractari posse in eodem iudicio causam proprietatis, & possessionis (si moveatur interdictum adipiscendæ, aut recuperandæ possessionis, non autem, si retinendæ tantum moveatur, quod cumulari cum petitorio ordinariè non potest) ita tamen ut iudex receptis probationibus super utraque causa, prius examinare possit probationes super causa possessionis, illamque terminare, ex *c. ad ultimum 2. h. t.* patet. Nisi de utroque liquet, in tali enim casu, utraque causa debet simul unâ sententiâ terminari, ita tamen, ut prius pronuntietur super possessione, in executione tamen proprietatis prævaleat. *c. Cum dilectus 6. h. t.* quia in pronuntiando seu vatu ordo, qui habitus fuit in cognoscendo; & in executione absorbet effectum sententiæ latæ pro possessione proprietatis.

§. VI.

Quâ ratione spoliatus instruere possit iudicium possessorium, & petitorium coram eodem iudice?

Spoliatus, qui possessorio & petitorio iudicio simul agit (quamvis non semper consultum sit, ut possessorium simul

cumuletur cum petitorio) si possessionem & spoliationem probet, non autem dominium seu proprietatem, obtinet in possessorio, eique restituenda est possessio, non autem in petitorio (quia possessionem & spoliationem probavit, non autem dominium, & ab una possessionis ad alteram causam proprietatis, vel ut distinctam non fit bona illatio. *c. Cum Ecclesia 3. & c. Cum super 4. h. t.* Et qui ab initio agit iudicio petitorio, de proprietate, siue rei vindicatione, potest, si necdum in causa conclusum sit, suspensio iudicio petitorio, interdictum possessorium adipiscendæ vel recuperandæ possessionis intentare, non autem postquam in causa conclusum est, nisi iudici ex iusta causa id expedire vitum fuerit, prout statutus in *c. Pastoralis 5. h. t.* ubi iniuste spoliato ita succurritur contra odiosum spoliatorem, si petitorii probationem non videatur posse evincere, ut tamen via fraudibus non aperiatur. Quia imo etiam post sententiam in petitorio latam, quia alter in probatione domini defecit, potest hic transire adhuc ad possessorium, & è contrario ad petitorium à possessorio, quia sunt distincta & separabilia iudicia, quæ quoad hoc nihil commune habent. Hæc autem, quæ dicta sunt de utrisque iudicii cumulatione, locum etiam habent in causis beneficialibus *Clement. Unica. h. t.* Etiam si ad Papam appellatum fuerit à causa proprietatis v. g. ita tamen, ut etiam ea advertantur, quæ in duobus ultimis Capitulis *h. t.* advertuntur.

Nn

Tl